

DOI 10.36074/logos-23.06.2023.66

ПСИХОПАТИЗАЦІЯ ТА НЕВРОТИЗАЦІЯ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ

Михайловина Ольга Василівна

студентка

Харківський національний медичний університет

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

Толстая Т.Ю.

асистент кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та соціальної роботи

Харківський національний медичний університет

УКРАЇНА

Актуальність. Сучасний світ сповнений безліччю факторів, котрі негативно впливають на психічну, соціальну, духовну та біологічну сфери розвитку особистості. Це призводить до погіршення самопочуття людини, порушення її емоційного стану, когнітивних функцій, здатності будувати взаємини з соціумом. Також значно страждає об'єктивізація оцінки власних сил, вмінь, викривлюється уявлення про себе, як про особистість та деформується сприйняття навколишнього середовища.

Молодь постійно піддається впливу тригерів, що провокують підвищення рівня невротизації та психопатизації. В свою чергу це впливає на благополуччя суспільства і потребує уваги для попередження таких станів, вчасного їх розпізнання і корекції. Нестабільна ситуація у світі, часті емоційні потрясіння, навіть буденні обставини, які трапляються у нашому житті можуть чинити несприятливий вплив на його якість: підвищують ризик виникнення психічних порушень, порушують механізми регулювання емоцій, викривляють інтерпретацію ситуацій і дій в оточуючому середовищі [1].

Мета. Тому метою даної роботи є звернення уваги на поширеність невротизації і психопатизації у осіб молодого віку. Також важливо розглянути деякі з можливих стратегій ліквідації цих порушень.

Матеріали та методи. В роботі була використано психодіагностичну методичку «Опитувальник визначення рівня невротизації та психопатизації (РНП)» [2]. У дослідженні прийняло участь 38 осіб (57,9 % жінок та 42,1% чоловіків) у віковій групі 18-30 років.

Результати. Молодість є періодом інтенсивного формування у всіх сферах життя: становлення зв'язків із соціумом та навколишнім світом, поява розуміння себе як особистості, формування ідентичності, виявлення власних цілей та потреб. Саме тому вік від 18 до 30 років є важливим і будь-які тригерні фактори, що впливають на процеси розвитку особистості можуть призводити до підвищення рівня невротизації та психопатизації.

За даними опитування підвищений рівень невротизації був виявлений у 16% осіб, а психопатизації – у 32%.

Варто зазначити, що більшість випадків з високим рівнем того чи іншого порушення припадали на більш молодий вік, що свідчить про зменшення вразливості відносно до збільшення віку.

Важливу відмінність було помічено у різних групах за статтю досліджуваних осіб. Жінки є більш схильними до ураження, що, на мою думку,

пов'язано з їх підвищеною емпатичністю, бурхливішим проявом емоцій. Це яскраво відображено у книзі «Чоловіки з Марса, жінки з Венери» автора Джона Грея: «У той час як марсіани в подібних ситуаціях прагнуть відійти в сторону і мовчки обміркують турбуючу їх проблему, венеріанки відчувають інстинктивну необхідність поговорити про неї». Проведене дослідження відображає, що з усіх опитаних жінок 23% мають високий рівень невротизації та 32% – високий рівень психопатизації. В свою чергу чоловіки мають лише 6% з високим рівнем невротизації і 31% – високої психопатизації.

Використаний опитувальник потребував уточнень. Необхідно було з'ясувати наявність або відсутність травмуючих факторів, які б могли повпливати на результати. Тому в ході дослідження був з'ясований ряд можливих тригерів і порівняно їх наявність з отриманими розрахунками. Щодо досліджуваних з високим рівнем невротизації варто зазначити, що 67% осіб проживають у несприятливому для себе середовищі, 83% – пережили нещодавно емоційні потрясіння і 66% були змушені змінити місце проживання через війну. Чоловіки та жінки з високим рівнем психопатизації мають інші результати: 92% – пережили сильні емоційні потрясіння, 67% – не вважають середовище в якому проживають пригожим, а 59% покинули власні домівки. Тому це доводить, що поява зазначених факторів несе руйнівний вплив психічному здоров'ю молоді.

У роботі також досліджувалась залежність темпераменту особистості (екстраверт/інтроверт/амбіверт) від наявності психопатизації та невротизації. Було показано, що особи з високою невротизацією, а саме майже 1/3 осіб (33%) є інтровертами, проте переважна більшість – амбіверти (50%). Особи з високим рівнем психопатизації в основному є амбівертами (58%). Варто зауважити, якщо враховувати, що дана група осіб має порушене сприйняття оточуючого світу та своєї особистості, емоційне виснаження та групу інших притаманних цим станам ознак, то результати цих діаграм є недостатньо об'єктивними.

Висновок. Результати дослідження показали, що підвищений рівень невротизації та психопатизації у молоді є поширеною проблемою на даний час. Тому варто звертати увагу на власний емоційний стан та близьких, щоб запобігти ще більшому масштабуванню психічних відхилень.

Є кілька простих порад, які допоможуть вберегти своє психічне здоров'я і покращити самопочуття в цілому:

1. Старайтесь зауважувати свої емоції, думки та потреби.
2. Збільште кількість спілкування.
3. Розвивайтесь.
4. Допмагайте тим, хто цього потребує.
5. Спорт та фізична активність.

Отже, дотримання цих простих порад, може значно поліпшити психічне здоров'я молодого населення нашої країни та запобігти подальшому розвитку патологічних відхилень, які вже виникли. Адже активна, цілеспрямована, життєрадісна молодь - запорука успішного майбутнього будь-якої країни [3].

Список використаних джерел:

- [1] TheEmotionRegulationMechanisminNeuroticIndividuals: ThePotentialRoleofMindfulnessandCognitiveBias [NationalLibraryofMedicine]. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36673652>
- [2] Агаєв Н.А., Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В., Ткаченко В.В. (2016). Збірник методик для діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: Методичний посібник. URL: https://lib.iitta.gov.ua/107163/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%9F%D0%A1_16.pdf
- [3] Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України. (02.02.2021). 5 кроків до покращення свого психічного здоров'я. URL: <https://phc.org.ua/news/5-krokov-do-pokraschennya-svogo-psikhichnogo-zdorovya>